

Методичний аудит – індикатор освітньої діяльності

З відмовою держави від тоталітарних методів управління освітою, отриманням закладами права на вибір змісту, методів, форм і засобів педагогічної діяльності та з офіційним затвердженням обов'язковості експертизи при ліцензуванні, атестації, державної акредитації закладів освіти, атестації педагогічних кадрів, оцінки якості освітніх програм, навчальних видань постала необхідність у запровадженні інструменту державно-громадського механізму управління якістю освіти, застосування процедур для здійснення незалежної оцінки якості освіти або освітнього аудиту, який сприяє тили вдосконаленню і подальшому розвитку освіти.

Освітній аудит як нова освітня послуга лишень починає формуватися у вітчизняній практиці. Зрозуміло, що система громадської експертної оцінки не повинна замінити або дублювати державний контроль з боку органів управління освітою, а спрямовуватися на додаткову громадську оцінку якості освіти, причому на добровільній основі з боку навчальних закладів.

Освітній аудит як механізм підвищення ефективності функціонування системи освіти виник на вимогу мати об'єктивну інформацію про стан та якість освітньої діяльності. Одним із різновидів його є методичний аудит або експертиза як соціально-державна форма управління закладом.

Різноманітність поглядів на сутність, застосування та проблеми експертизи в освіті зумовлюють ототожнення її трактування з такими поняттями, як «оцінка», «моніторинг», «інспектування», «дослідження», «діагностика» тощо.

Термін «експертиза» походить від латинського *expertus*, що означає досвідчений, а у французькій, *expertise* – доказ. Під експертизою розуміють дослідження і вирішення за допомогою досвідчених, компетентних осіб питань, які потребують спеціальних знань.

Методичний аудит – це експертиза, що характеризується:

- процесом дослідження методичної складової діяльності адміністрації і педагогів навчального закладу;
- визначенням оціночних суджень та прогнозом взаємодії;

- наданням методичного сервісу.

Методичний аудит здійснюється методистом або групою методистів у залежності від поставленої проблеми. Під час проведення аудиту чітко визначається для вивчення предмет, процес і матеріали.

Предмет – означає аспект педагогічного середовища, у межах якого здійснюється аудит.

Матеріали – документально зафіксовані дані щодо процесів і стану освітньої практики закладу.

Процеси – безпосередньо педагогічна діяльність, реальні ситуації освітньої практики (урок, педрада, засідання методоб'єднання тощо).

В ході проведення методичного аудиту використовуються такі методи роботи, як вивчення документів, анкетування педагогів, дискусія з управлінцями, обмін думками з проблеми, що розглядається.

Продуктом методичного аудиту є висновок – рекомендація, що містить не стільки констатацію, оцінку існуючого стану, скільки визначення шляхів подальшого розвитку діяльності у напрямку, що підлягав аудиту.

Основні завдання і функції методичного аудиту

Завдання:

- здійснення методичного аудиту шляхом проведення експертних досліджень щодо організації методичного забезпечення освітнього або управлінського процесів;

- забезпечення навчального закладу за результатами аудиту достовірною інформацією та підготовка пропозицій щодо удосконалення методичного забезпечення освітнього та управлінського процесів у закладі;

- внесення адміністрації навчального закладу рекомендацій щодо усунення недоліків;

- надання оперативної методичної допомоги педагогам, керівникам, консультування їх з питань організації методичного забезпечення.

Основні функції

- експертно-аналітична;
- інформаційна, навчальна;
- проектувальна прогностична;
- корегуюча, розвивальна.

Права та обов'язки спеціаліста, який здійснює аудит

Методист, який здійснює аудит, має право:

- за узгодженням із замовником одержувати документи навчального закладу (накази, розпорядження тощо) з питань, що виникають під час здійснення методичного аудиту;
- звертатись до адміністрації щодо залучення спеціалістів закладу.

Методист зобов'язаний:

- виконувати вимоги законодавства;
- перевіряти достовірність показників за напрямками методичної діяльності;
- забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої під час аудиту;
- довести повну та достовірну інформацію за наслідками методичного аудиту до замовника.

Організація аудиту

Навчальний заклад подає замовлення щодо проведення методичного аудиту, в якому зазначається предмет аудиту, програма. Під час проведення методичного аудиту на базі навчального закладу спільно працюють аудитори та представники адміністрації.

За наслідками проведеного методичного аудиту складається довідка-рекомендація за підписом того, хто його проводив. Підсумкові документи доводяться до відома адміністрації протягом 10 днів.

У документі зазначаються:

- опис виявлених проблем;
- перелік пропозицій та заходів щодо усунення недоліків в роботі.

ХОІППО розпочав роботу з підготовки працівників методкабінетів до здійснення методичного аудиту та експертизи.

На семінарі завідувачів, який проведено в квітні 2013 р., та вебінарі для цієї ж категорії у червні 2014 р., запропоновано рекомендації, які необхідно використати у запровадженні новації стосовно удосконалення роботи методичних служб.

С.БОБРОВНИК

**завідувач науково-методичного
центру координації роботи
методичних та загальноосвітніх
установ і закладів освіти ХОІППО.**